

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 6. 12. 2018

Číslo: Ročník 28 (2018), Číslo 4

Sekce: Stalo se

Název článku: Střípky z konference Knihovny současnosti 2018

Autor: Bohdana Hladíková a Hana Hornychová

Zdroj: <https://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20180420>

## Střípky z konference Knihovny současnosti 2018

### Bohdana Hladíková a Hana Hornychová

Ve dnech 11.–13. září 2018 proběhl již 26. ročník konference Knihovny současnosti. Letošní konference měla motto „Tvoříme zlatá léta“. Program byl tedy pestrý a ostatně jako každoročně velmi nabitý, přinášíme vám proto několik informací a postřehů ze dvou vybraných tematických bloků.

#### K otázce vzdělávání knihovníků

##### Bohdana Hladíková

Kam se ubírá vzdělávání knihovníků? Tato otázka se jako červená nit prolínala celým dopoledním blokem druhého dne konference Knihovny současnosti. Po náročném období tvorby Koncepce celoživotního vzdělávání knihovníků přichází ještě náročnější období její realizace. Jak to tedy nám knihovníkům jde?

Prvním bodem koncepce je doplnění oborového vzdělání u těch zaměstnanců knihoven, kteří v knihovně sice pracují, ale nevystudovali knihovnictví. Nejjednodušší cestou k tomu je zřejmě absolvování vzdělávacího kurzu a následně složení zkoušky v systému Národní soustavy kvalifikací. Troufám si říct, že v tomto ohledu je plnění koncepce nejdál – máme čtyři autorizované osoby, které mohou zájemce zkoušet, a několik možností absolvovat vzdělávací kurz. Jim se na konferenci věnovalo několik příspěvků.

Adéla Dilhořová shrnula ve svém příspěvku zkušenosti z Moravské zemské knihovny, kde pořádají kurzy pro pět ze šesti středoškolských profesních kvalifikací. Tam se knihovníci mohou vzdělávat již od roku 2015, kdy pilotní kurz absolvovalo prvních pět zájemců. Ve snaze usnadnit studium připravili na letošek zjednodušení výuky formou blended learningu, tedy kombinací distančního a prezenčního studia. Studenti tak mohou část výuky absolvovat doma, bez nutnosti cestovat do Brna. Podle kolegyně Dilhořové je zatím nejmenší zájem o pozici knihovník akvizitér – k absolvování kurzu se dosud nikdo nepřihlásil, ke zkoušce pouze jedna zájemkyně.

Rovněž v Národní knihovně ČR se kombinace prezenčního studia a e-learningu osvědčila. Národní knihovna, jak zmínila Kateřina Nekolová, čeká na schválení akreditace kurzů pro pět středoškolských knihovnických kvalifikací. Pro rok 2019 už mají 28 předběžných zájemců o jejich absolvování. Neakreditovaný pilotní vzdělávací program tam probíhal od února do října tohoto roku, jak přednášející uvedla, z 27 přihlášených jich řada studium nedokončila.

Zatím jedinou institucí, která již spustila vzdělávání pro knihovníky v knihovně pro děti, je Knihovna Jiřího Mahena v Brně. Gabriela Obřová na konferenci shrnula vývoj tohoto projektu. V roce 2016 se knihovna stala autorizovanou osobou a v roce 2017 spustila pilotní verzi vzdělávacího programu. Výuku namíchala z prezenčních přednášek, konzultací a e-learningu s využitím systému Moodle. V současné době chtějí kurz akreditovat a zahájit také přípravu kurzů pro vysokoškolské pozice.

Poslední informaci o připravovaném rekvalifikačním vzdělávání připojil Lukáš Dlabač za Městskou knihovnu v Praze. Ta plánuje spuštění rekvalifikačního vzdělávání v roce 2020. Nejdříve by to měl být kurz pro referenčního knihovníka, následovaný kurzem pro knihovníky v knihovnách pro děti.

V oblasti inovačního a specializačního vzdělávání zatím takový posun nenastal, snad proto se většina dalších příspěvků věnovala interním systémům vzdělávání zaměstnanců a způsob, jak zajistit realizaci koncepce v těchto oblastech, zůstává pro knihovnickou komunitu úkolem do budoucna.

#### Infobox

##### Hana Hornychová

Sekce Infobox zahrnuje tradičně příspěvky věnované aktuálním trendům a novinkám v oboru knihovnictví, prostor zde dostávají prezentace nových produktů a služeb. Letos se ve větším množství objevily příspěvky typu „bleskovka“, tedy v rozsahu 5–10 minut. V sekci Infobox jich zaznělo celkem 24 (proti loňským 20).

Společným rysem tematického bloku bylo zamýšlení nad perspektivami oboru. Hned v úvodu nastínil Martin Krčál z

Masarykovy univerzity zábavnou formou budoucnost knihoven s využitím nových technologií. Představili jsme si knihovny bez knihovníků (osazené technologií RFID a selfchecky), roboty pohybující se po knihovně a komunikující se čtenářem (i v cizích jazycích), drony doručující knihy na zadanou adresu, popisky na regálech ve volném výběru vytvořené technologií e-inkoustu nebo knižní novinky zobrazené na dotykových tabulích. Takové vize dnes vyvolávají spíše úsměv, ale kdo ví, třeba dá budoucnost panu Krčálovi za pravdu.

Letošním velkým tématem byla rovněž ochrana osobních údajů v knihovnách – tedy GDPR. Ve druhé části bloku se příspěvky zabývaly dopadem Obecného nařízení o ochraně osobních údajů na činnost knihoven, byly zmíněny dokumenty vypracované v knihovnách v souvislosti s GDPR. Potvrdilo se, že knihovny na zavedení nařízení usilovně pracují a berou jeho požadavky velice vážně. Opakovaně však také zaznělo, že samotným knihovnám přináší práci navíc i nemalé výdaje a zpracování potřebné dokumentace ubírá čas, který by mohly věnovat čtenářům. Praktické zkušenosti se zaváděním GDPR prezentovala Tereza Danielisová z Městské knihovny v Praze. Knihovna např. přestala uchovávat osobní údaje déle než jeden rok po vypršení registrace, čtenáři mohou samostatně provést anonymizaci svých osobních údajů v kontě čtenáře, stejně tak vymazat historii výpůjček (někteří tak již učinili), dále si čtenáři mohou online změnit některé osobní údaje – např. adresu a e-mail, v knihovně zavedli vydávání rezervací jen na číslo a reportážní fotografie z akcí mají zásadně bez popisu.

Tématu GDPR byla věnována také závěrečná panelová diskuze. Zástupci všech knihovních systémů používaných knihovnami ČR potvrdili, že jednotlivé systémy jsou vybaveny všemi potřebnými funkcemi pro výkon akcí spojených s ochranou osobních údajů, a jsou tedy v souladu s nařízeními GDPR.

Novinkou letošního ročníku konference byl doprovodný program bloku Infobox – Inforun. Postaral se o něj Jan Kaňka z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně v podobě běhu kolem řeky Moravy a Bystřice. Běh byl čistě relaxační záležitostí a všichni účastníci dorazili druhý den na pokračování programu konference.

Celkově byla atmosféra konference letos velice příjemná. Poskytla – kromě informací – prostor pro osobní setkávání a výměnu zkušeností, což je velice důležitý rozměr odborných akcí.

Více informací k 26. ročníku konference Knihovny současnosti včetně prezentací přednášejících je k dispozici na: <http://sdruk.mlp.cz/sdruk/konference-knihovny-soucasnosti/clanek/konference-knihovny-soucasnosti/>.

Kontakt na autorky: [hana.hornychova@svkhk.cz](mailto:hana.hornychova@svkhk.cz), [bohdana.hladikova@svkhk.cz](mailto:bohdana.hladikova@svkhk.cz)